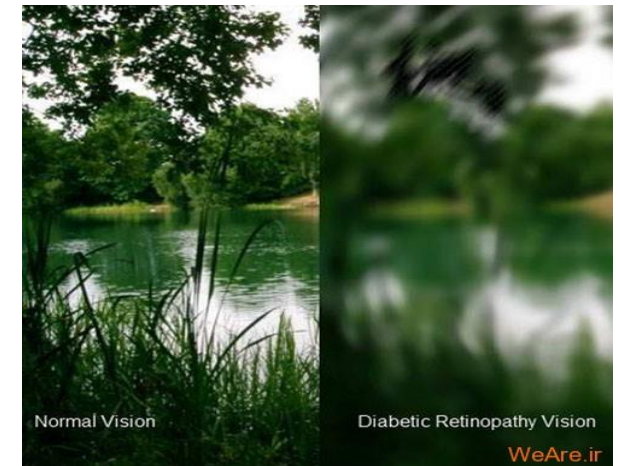

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
درمانگاه چشم پزشکی پوستچی

اثرات دیابت بر چشم

تهیه کننده : مرضیه حسینی
کارشناس اتاق عمل

مقدمه:

دیابت می تواند باعث بروز آب مروارید، آب سیاه و خون ریزی های عروقی در چشم شما شود. پس برای پیشگیری از این عوارض و مقابله با آن ها باید به موقع اقدام کرد.

عوارض دیابت با مدت زمان ابتلا به این بیماری، سن بیمار، میزان کنترل قند خون و ژنتیک افراد رابطه مستقیم دارد .

معمولا قند بالا باعث مختل شدن کار سلول های بدن می شود و در مراحل انتهایی، در چشم ایجاد خون ریزی می کند و نیاز به لیزر عروق خون ریزی کننده پیدا می شود. در این مرحله، دیابت مشکلات چشمی و کلیوی ایجاد می کند.

بر اثر خرابی عروق چشمی، عروق خزه مانند ریز و نابجایی در چشم رشد می کنند که به راحتی پاره شده و خون ریزی ایجاد می کنند و دید فرد را کم می کنند.

بهترین کار این است که بیمار، قند خونش را بدون تغییر در یک حد مطلوب نگه دارد. اکثر مردم فکر می کنند که اگر قند خون ناشتای آنها نزدیک به ۱۰۰ شود، دیگر مشکلی ندارند، ولی این طور نیست. طبق جدیدترین مطالعات، قند خون باید کمترین نوسان (تغییر) را داشته باشد؛ یعنی شخص باید قند غیرناشتای خودش را نیم ساعت، دو ساعت و چهار ساعت پس از غذا بررسی کند تا یک رفتار غذایی و دارویی مشخص به دست آورد و قند خونش هیچ وقت بالای ۲۰۰ نرود .

چگونه دیابت روی چشم اثر می گذارد؟

بیماری دیابت روی چشم و بینایی به طرق مختلف تاثیر می گذارد از جمله ایجاد اختلال در بینایی، کاتاراکت (آب مروارید) در سنین پایین، آب سیاه (گلوکوم)، تاثیر روی عصب بینایی، فلج موقت عضلات خارج چشمی و دوبینی. ولی مهم ترین و شایع ترین این عوارض، تاثیر روی شبکیه است .

چگونه می توان از بروز ضایعات چشمی در جریان دیابت جلوگیری کرد؟

درمان قاطع برای پیشگیری از این ضایعات وجود ندارد، ولی ثابت شده است که کنترل دقیق قند خون می تواند بروز این ضایعات را به تعویق بیندازد. علاوه بر کنترل دقیق قند خون، انجام ورزش منظم، کنترل فشار خون، حفظ وزن مناسب بدن و پرهیز از استعمال دخانیات هم می توانند به جلوگیری از بروز عوارض چشمی دیابت کمک کنند.

چگونه می توان به بروز ضایعات چشمی در اثر دیابت پی برد؟

نکته مهم این است که در مراحل ابتدایی درگیری چشم در دیابت، هیچ علامت خاصی وجود ندارد و کاهش دید جزء علائمی است که در مراحل پیشرفته بیماری دیده می شود. به همین علت لازم است که معاینات منظم توسط چشم پزشک صورت بگیرد، زیرا تشخیص به موقع و درمان سریع می تواند از پیشرفت ضایعات جلوگیری کرده و بینایی بیمار را حفظ کند.

چه درمان هایی برای عوارض چشمی دیابت وجود دارد؟

یکی از درمان های مهم و اصلی برای دیابت، انجام لیزر شبکیه است. لیزر برای مواردی انجام می شود که یا تورم شدیدی در ناحیه لکه زرد چشم وجود دارد، و یا عروق خونی زیادی بر روی سطح شبکیه تشکیل شده است. نکته مهم در این قسمت این است که لیزر غالباً باعث افزایش دید نمی شود و انجام لیزر درمانی غالباً برای حفظ بینایی است و می تواند سبب جلوگیری از نابینایی در ۸۰ درصد از بیماران شود.

در مواردی که ورم لکه زرد شدید باشد و یا به درمان های قبلی با لیزر جواب نداده باشد می توان از تزریق داخل چشمی استفاده کرد. همچنین در مواردی که علی رغم لیزر درمانی عروق اضافی پسرفت نکنند و یا خونریزی زجاجیه تکرار شود می توان از تزریق داخل چشمی داروهایی که به این منظور ساخته شده اند استفاده کرد. تزریق داخل چشمی در اطاق عمل و شرایط استریل انجام می شود.

در مواردی که خونریزی شدید در داخل کره چشم وجود داشته باشد و یا عروق جدید سبب ایجاد پارگی و جداشدگی شبکیه چشم شده باشد، انجام عمل جراحی (ویترکتومی) به بهبود بینایی چشم کمک می کند.

منابع : National eye institute ۲۰۱۵

تصویر مشابهی که افراد سالم می بینند (تصویر شماره ۱) و تصویری که افراد با رتینوپاتی پیشرفته می بینند (تصویر شماره ۲) نقاط شناور روی تصویر خونریزی هایی هستند که نیازمند درمان فوری می باشند . ادم شبکیه وابسته به دیابت باعث تاری دید می شود . (تصویر شماره ۳)

در مواردی که دیابت نوع دو در سن بالای ۳۵ سال وجود دارد، در همان بدو تشخیص دیابت، معاینات چشمی لازم است و در صورتی که دیابت نوع اول باشد (سن زیر ۳۵ سال) ۱۰ سال پس از تشخیص دیابت، اولین زمان معاینه خواهد بود و در هر دو مورد، در صورتی که علائمی دال بر گرفتاری شبکیه وجود نداشته باشد، معاینات باید هر سال انجام شود و در صورتی که ضایعاتی در سطح شبکیه توسط چشم پزشک مشاهده شود، بنا به صلاحدید پزشک هر ۴ تا ۶ ماه یک بار این معاینات تکرار خواهد شد. در هر بار معاینه برای دیدن کامل پرده چشم (شبکیه) از قطره های مخصوص استفاده می شود که مردمک (سیاهی) چشم را بزرگ تر از حد معمول می کند و دید چشم مدت ۴ تا ۶ ساعت مختل خواهد بود.

مهم ترین تستی که در جریان دیابت ممکن است انجام شود آنژیوگرافی چشم است که بر خلاف آنژیوگرافی قلب، روش ساده ای است، به طوری که ماده فلورسئین در یکی از رگ های روی دست (ساعد یا بازو) تزریق می شود و سپس دوربینی که در جلوی چشم بیمار قرار گرفته است، عکس هایی را از روی سطح شبکیه می گیرد. این کار به پزشک کمک می کند که متوجه شود چه نواحی ای از شبکیه را می تواند با لیزر درمان کند.

